

Biologisk mangfold og naturtjenester

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Beskrivelse av planområdet	3
3. Regelverk.....	4
3.1 Myndigheters bestemmelser og lover	4
3.2 Myndigheters bestemmelser og lover -overordnede føringer	6
4. Bevaring av naturmiljø	7
7. Vegetasjon	8
8. Karbonrike arealer	9
9. Arter og artsforvaltning	10
4.1 Økologiske verdier	10
4.2 Fremmede arter	12
10. Sammendrag	13

1. Innledning

Voll Arkitekter utarbeider på oppdrag fra ECO Eiendomsforvaltning AS en detaljreguleringsforslag for «Stavnevegen 25, 27, 29 og gnr/bnr 95/578» med sikte på å etablere ca. 20 nye boenheter, fordelt på 3 hus på en ubebygd eiendom på Stavne. I det følgende redegjøres det for hvordan planforslaget ivaretar relevante bestemmelser i Kommuneplanens Arealdel (KPA 2022 – 2034) §§ 11.1-3 og § 29.3 samt kapittel 2 §§ 8 – 12 i Naturmangfoldloven med utgangspunkt i tilgjengelig kunnskapsgrunnlag.

2. Beskrivelse av planområdet

Hoveddelen av planområdet består av tomten med gnr/bnr 95/578, hvor det reguleres for boligbebyggelse. Tomten ligger innenfor et etablert boligfelt i Byggesone 3, KPA 2022 – 2034. Terrenget er delvis skrående med vegetasjon og delvis en grusflate brukt til bilparkering og oppstilling av avfallsbeholdere.

Figur 1: Plankart. Kilde: Voll Arkitekter

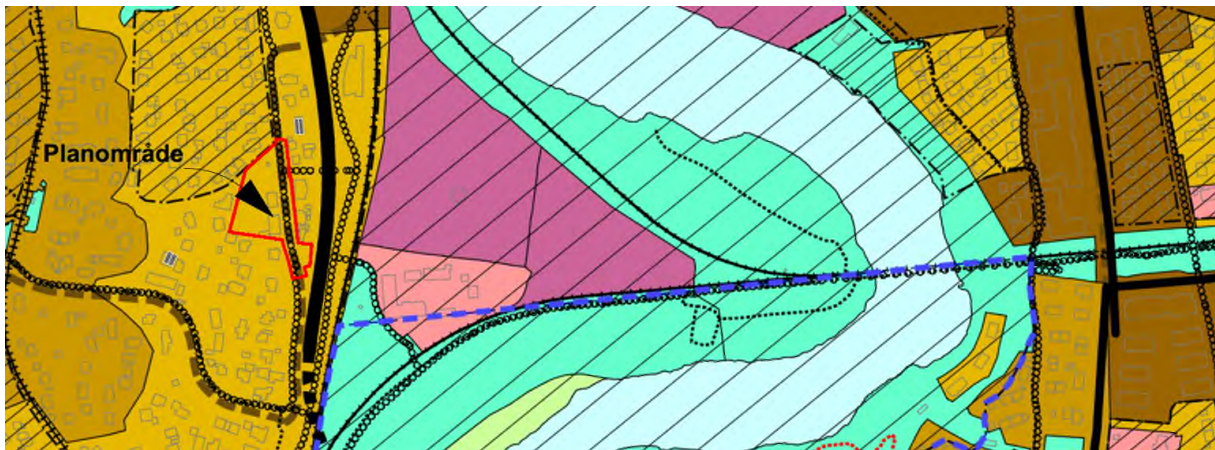

Figur 2: Planområde og eiendomsgrenser
Kilde: Trondheim kommunes kartløsning

Figur 3: Flyfoto. Kilde: www.kilden.nibio.no

Den viktige økologiske Nidelvkorridoren går 70-90 m øst for planområdet.

Figur 4 Utsnitt plankart KPA 2022-2034

I kommuneplanens arealdels plankart for 2022–2034 er planområdet avsatt for boligformål innenfor byggesone 3.

Planlagt byggeområde er i dag et areal med krattskogen. Vegetasjonen er ikke registrert å ha verdi i kartløsninger. Et område med krattskog har betydning for småfugler som skjul, beskyttelse og matkilde. Det er gjennom karttjenesten artsdatabanken, registrert alm i denne del av planområdet.

3. Regelverk

3.1 Myndigheters bestemmelser og lover

Kommuneplanens arealdel 2022-2034

- § 11.1 Natur og grønne kvaliteter
- § 11.2 Vegetasjon
- § 11.3 Karbonrike arealer

Naturmangfoldloven kap.2 §§ 4-12

§§ 4-6 samt §10 gjelder forvaltningsmål og aktsomhetsplikt:

- § 4. Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer
- § 5. Forvaltningsmål for arter
- § 6. Generell aktsomhetsplikt
- § 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

§§ 7 gjelder offentlige myndigheters saksbehandling og vedtak og vil ikke bli redegjort for i dette notatet.

§§ 11-12 Gjelder kostnadsansvar og valg av driftsmetoder ved inngrep som kan skade naturmangfoldet. Disse vil heller ikke bli redegjort for i dette notatet.

3.2 Myndigheters bestemmelser og lover; overordnede føringer

KPA 2022-2034 § 11.1 – Natur og grønne kvaliteter, sier følgende (anbefaling med blå tekst):

Ved utarbeidelse av planforslag og søknad om tiltak skal det dokumenteres hvordan berørte naturverdier og økologiske funksjoner ivaretas. Forbedringstiltak, herunder muligheter for naturrestaurering, skal vurderes.

Det til enhver tid oppdaterte kunnskaps-grunnlaget om naturverdier i nasjonale og lokale kartbaser skal brukes, eksempelvis kommunens naturtype- og viltkart.

Naturmangfoldloven kap. 2 § 10 - Økosystemtilnærming og samlet belastning:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Vurdering: Arealet som foreslås regulert til boligformål er i kommuneplanens arealdel (KPA 2022-2034) allerede avsatt til byggeformål og boligformål men hensyn bør tas.

Tiltak: Hensikten med planen er et boligområde med et grønt preg. Etter utbygging skal det etableres trær og annen stedegnet vegetasjon.

4. Bevaring av naturmiljø

Naturmangfoldloven, kap. 2, § 4 Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer, sier følgende:

Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

Naturmangfoldloven, kap. 2, § 8 Kunnskapsgrunnlaget, sier følgende:

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Statsforvalteren.no

Naturmangfoldloven, kap. 2, § 9 Føre-var-prinsippet, sier følgende:

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Planområdet er innenfor et etablert boligstrøk som ikke berører noen hensynssoner.

Planområdet består for en stor del av bygg og asfaltert/gruset ferdselsareal. Øvrig del av tomten består primært av hageareal og or-kratt. Krattskogen har betydning for småfugler. Det er registrert alm innenfor planområdet, en art som er sterkt truet. Det er ikke registrert viltpassasjer i planområdet.

Vurdering: Arealet som foreslås regulert til boligformål er i kommuneplanens arealdel (KPA 2022-2034) allerede avsatt til byggeformål og boligformål men hensyn bør tas.

Tiltak: Hensikten med planen er et boligområde med et grønt preg. Etter utbygging skal det etableres trær og annen stedseget vegetasjon.

5. Vegetasjon

KPA 2022-2034 § 11.2 sier følgende (anbefaling med blå tekst):

Vegetasjon

Verdifull vegetasjon skal i størst mulig grad etterstrebes bevart. Ved utarbeidelse av planforslag og søknad om tiltak skal det legges til rette for ny vegetasjon i form av trær og annen vegetasjon, grønne tak og fasader eller andre grønne elementer som kan bidra til å styrke naturmangfold og økosystemtjenester.

Verdifull vegetasjon er bytrær, store trær og annen vegetasjon med stor betydning for naturmangfold, kulturhistorie, stedsidentitet, landskapsbilde, lokalklima, fordrøyning, og/eller karbonlagring.

Arealet der det planlegges nye bygg har ikke vegetasjon som er registrert i Naturbase, men arealet er delvis ubebygget og med vegetasjon som har kan ha betydning for småfugler og kan ha betydning for fordrøyningsevne for overvann.

Vurdering: Byggeformålet berører ikke verdifull vegetasjon som bytrær, større trær eller annen vegetasjon av betydning for kulturhistorie, stedsidentitet og landskapsbilde. Eksisterende vegetasjon kan likevel ha betydning for lokalklima, fordrøyningsevne og naturmangfold.

Tiltak: Hensikten med planen er et boligområde med et grønt preg. Etter utbygging skal det etableres trær og annen vegetasjon.

6. Karbonrike arealer

KPA 2022-2034 § 11.3 sier følgende (anbefaling med blå tekst):

Karbonrike arealer

Det tillates ikke å fjerne eller drenere myr eller omdisponere skog med høy bonitet.

Det tillates ikke nedbygging av arealer vist som myr og våtmark, eller skog med høy bonitet i AR5 på www.kilden.nibio.no

Vurdering: Arealet som foreslås regulert til boligformål er i kommuneplanens arealdel (KPA 2022-2034) allerede avsatt til byggeformål og omfatter ikke areal klassifisert som skog med høy bonitet. Området med krattskog innenfor planområdet er ikke registrert som skog og dermed ikke omfattet av 11.3 i KPA 2022-2024.

Det er viktig å legge til rette for fortetting innenfor byens eksisterende struktur for å redusere transportbehovet og dermed bidra til lavere CO₂-utslipp.

Tiltak: Etter utbygging skal det etableres trær og annen vegetasjon.

7. Arter og artsforvaltning

4.1 Økologiske verdier

Naturmangfoldslovens kapittel 2, § 5 sier:

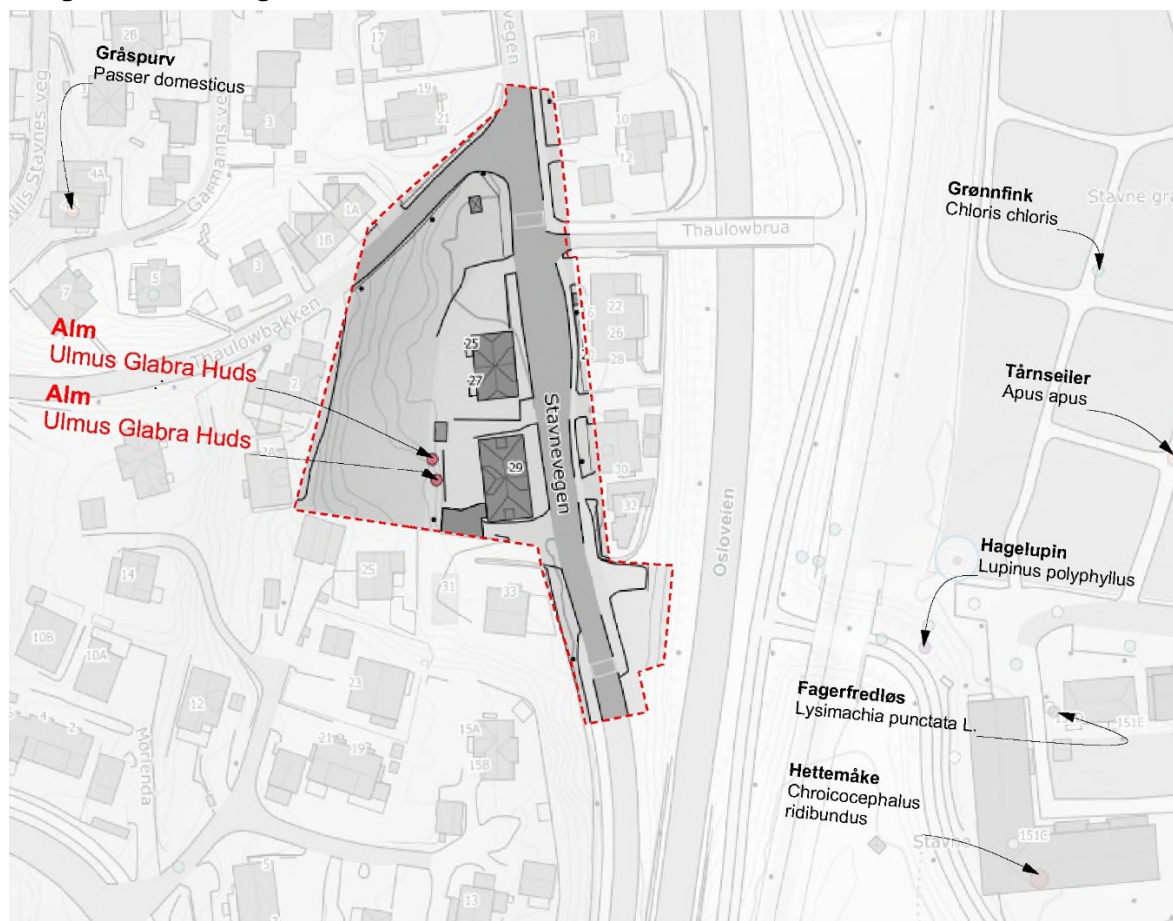
Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Forvaltningsmålet etter første ledd gjelder ikke for fremmede organismer.

Det genetiske mangfold innenfor domestiserte arter skal forvaltes slik at det bidrar til å sikre ressursgrunnlaget for fremtiden.

Alm er en art med stor forvaltningsinteresse som er observert innenfor planområdet. I tillegg er grønnfink, tårnseiler og gråspurv observert i nærheten, og disse artene er også ansett som svært viktige for forvaltningen.

Figur 19 Arter av nasjonal forvaltningsinteresse. Kilde: Artsdatabanken

Alm (*Ulmus glabra*) er en sterkt truet art (EN) i norsk rødlista for arter. I 2024 er det registrert alm på eiendommen Stavevegen 29 og i grenseland mellom utbyggningsområdet og eiendommen Stavevegen 29.

Vurdering: En konsekvens av planen er at almetrærne på sikt vil bli fjernet. Selv om de er plassert utenfor byggegrensen med god margin, og det tas hensyn til dem under graving og byggearbeider, vil det være vanskelig å bevare dem i et langsiktig perspektiv. Krattskogen og rotsystemet som trærne inngår i vil bli fjernet, og selv om almene eventuelt skulle overleve inngrepene, er dette store og plasskrevende trær som vil ha begrensede vekstvilkår i området.

Tiltak: Det bør vurderes om alm kan etableres med tilstrekkelig grad av suksess som en del av den nye vegetasjonen, gitt artens krav til voksested og langsiktige overlevelse.

Tårnseglare (*Apus apus*) er en nær truet art (NT) i norsk rødlista for arter. I 2016 er det registrert tårnseilere på Stave gravlund ca. 150 meter fra planområdet.

Tårnsegleren er i hekketiden knyttet til bebygde områder og har reir i hulrom i bygninger, men kan også hekke i hule trær. Arten lever av insekter fanget i luften og overvintrer i sørlige deler av Afrika. Trekkellingsdata antyder en generell nedgang i observasjoner på 17-28 % mellom 1995 og 2019. Redusert tilgang på hekkeplasser, hovedsakelig som følge av endrede bygningskonstruksjoner, trekkes frem som en viktig årsak til bestandsnedgangen i Europa.

Vurdering: Planen vurderes å ikke påvirke tårnseilerens hekkeplasser. Arten antas ikke å bruke eksisterende bygninger på eiendommene som hekkelokalitet, og det er verken registrert hule trær eller trær med potensial for hulheter innenfor det planlagte utbyggingsområdet.

Tiltak: Ingen tiltak er påkrevd. Installasjon av fuglekasser tilpasset tårnseilere kan vurderes som et frivillig tiltak for å støtte arten, uavhengig av planarbeidet.

Gråspurv (*Passer domesticus*) er en nært truet art (NT) i Norsk rødliste for arter. Det er registrert en observasjon av et individ ved et fuglebrett på balkong nær planområdet.

Hekkefugltakseringer viser en langvarig og vedvarende bestandsnedgang, med en estimert nedgang på 30-50 % de siste tre generasjoner. Det finnes indikasjoner på at redusert forekomst av insekter i hekkesesongen (for eksempel forårsaket av pesticider) kan påvirke ungenes overlevelse. Redusert forekomst av spillkorn som er en viktig vinterføde blir også pekt på som en faktor som kan forklare nedgang i bestandene. Opphør av husdyrhold på gårdsbruk kan medføre utdøing i lokale bestandene.

Vurdering: Reguleringsplanen forventes ikke å påvirke gråspurvens levevilkår i nevneverdig grad. Krattskog som vil tas ned som følge av planen kan gi dekning og skjul, brukes som sittegrener og hvileområder, men gråspurv er ikke avhengig av akkurat gråor.

Tiltak: Det vil etableres ny vegetasjon og plantes nye trær når den nye bebyggelsen er etablert. Vinterforing kan vurderes som et frivillig tiltak for å støtte arten, uavhengig av planarbeidet.

Hetteemåke (*Chroicocephalus ridibundus*) er en kritisk truet art (CR) i Norsk rødliste for arter. Ca. 150 meter fra planområdet er det i april 2022 registrert én observasjon av en fugl.

Hetteemåken hekker over hele Norge og er i hovedsak knyttet til ferskvannssystemer. Den hekker spredt eller i kolonier på bakken eller i vannkanten. De fleste hetteemåker trekker sørover til kystene av Vest-Europa og De britiske øyer, samt til elvesystemene i Europa om vinteren.

Hetteemåken er negativt påvirket av reir- og ungepredasjon fra mink og andre rovdyr, samt menneskelig ferdsel og forstyrrelser i hekketiden. Gjenfylling av dammer og drenering av våtmark medfører bortfall av hekkeområder

Vurdering: Planområdet berører ikke hekkeområder for eller limnisk miljø. Derfor forventes reguleringsplanen ikke å ha negativ innvirkning på hetteemåkens levevilkår.

Tiltak: Ingen tiltak er påkrevd.

Grønnfink (*Chloris chloris*) er en sårbar art (VU) i Norsk rødliste for arter.

Grønnfink hekker vanlig i store deler av Norge, særlig i kulturlandskapet og i lavlandet. Likevel er arten nå rødlistet på grunn av en kraftig bestandsnedgang. Bestanden har falt med over 20 % i løpet av de siste ti årene, og en omfattende sykdomsepidemi som startet rundt 2005 har bidratt til denne tilbakegangen.

Vurdering: Reguleringsplanen berører et krattområde, og fordi slike busk- og krattmiljøer er hekkehabitater for grønnfink, kan tiltaket få en negativ innvirkning på artens levevilkår. Men arealet er allerede avsatt til byggeformål både i KPA 2014-2022 og KPA2022 – 2034.

Tiltak: Det vil etableres ny vegetasjon og plantes nye trær når den nye bebyggelsen er etablert. Vinterforing kan vurderes som et frivillig tiltak for å støtte arten, uavhengig av planarbeidet.

4.2 Fremmede arter

Naturmangfoldloven kap. 2 § 6 sier følgende:

Generell aktsomhetsplikt

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Fagerfredløs (*Lysimachia punctata*) og **Hagelupin** (*Lupinus polyphyllus*) er fremmede arter med svært høy økologisk risiko (SE) i Fremmedartsbasen. Artene er registrert utenfor planområdet, og i god avstand fra dette.

Vurdering: Det foreligger likevel en generell risiko for forekomst og spredning av fremmede arter, særlig i anleggsfasen og i forbindelse med flytting av jordmasser.

Tiltak: Selv om det ikke er påvist forekomst av fremmede arter innenfor området, må det utvises aktsomhet for å oppdage eventuelle planter og hindre spredning. Dette skal sikres gjennom planens bestemmelser.

8. Sammendrag

- Planområdet berører et område med orkratt som kan være viktig for småfugler. Arealet er allerede avsatt til byggeformål i både KPA 2014–2022 og 2022–2034, men hensyn må tas.
- Arter av «særlig stor forvaltningsinteresse» er registrert innenfor planområdet, og arter av «stor forvaltningsinteresse» er observert i nærområdet. Reguleringsplanen kan påvirke artenes levestandard.
- Selv om det ikke er påvist forekomst av fremmede arter innenfor området, bør det utvises aktsomhet for å oppdage eventuelle planter og hindre spredning.

Kilde: Artsdatabanken, Trondheim kommune kpa 2022-2034, www.kilden.nibio.no